

НАРОДНИ ОДБОР VII РЕЈОНА ГРАДА БЕОГРАДА (1945–1952)

Ирена Колај, Историјски архив Београда
Драгана Митрашиновић, Историјски архив Београда

УДК: 352.07(497.11)“1945/1952”(093.2)
329.71(497.11)“1945/1952”(093.2)

Увод

Након ослобођења Београда извршена је потпуна ликвидација старих локалних управних органа власти и створени су нови органи народне власти, који су постали носиоци читавог друштвеног и привредног развитка као основни органи политичког и друштвеног уређења.

Прво раздобље изградње народних одбора развијало се у складу са Фочанским прописима, познатим *Писмом група Титића*, Наредбом врховног команданта о изборима народноослободилачких одбора из 1942, у чему је најважнију улогу играло друго заседање АВНОЈ-а, а све у складу са одредбама Устава из 1946. године.¹

Сажетак

Народни одбори града Београда обилују подацима о развоју државне управе на територији града у првим послератним годинама. Општа начела, задаци и надлежност рејонских народних одбора огледало су *развијености* организационе структуре градских органа и служби. Као представнички органи *народне самоуправе*, имали су велики значај у спровођењу одлука државе из свих области друштвеног деловања.

Кључне речи: Народни одбор VII рејона града Београда, повереништво, закон

¹ Јурај Хржењак, „Од народних одбора до самоуправног политичког система“ у: *Педесет година социјалистичке Југославије*, (Рад: Београд, 1975), 369.

Непосредно руковођење радом на организацији рада органа власти преузео је најпре Месни комитет КПЈ за Београд, који је одмах приступио прикупљању активиста Народноослободилачког фронта и стварању партијских и скојевских организација у појединим деловима града. Првих недеља по ослобођењу, територије бивших квартава назване су одељцима и град је подељен на 14 таквих одељака, касније рејона. У сваки од ових делова града био је упућен по један члан Месног комитета или партијских активиста да на самом терену, на конференцијама са грађанима, образује потребне организације.²

Функције власти у тек ослобођеном граду првобитно је имала Команда града, са 17 одељења формираних на местима бивших квартава, која је преузела и све најважније службе техничког карактера.

Историјат творца фонда

У обављању цивилне управе Команду града је 24. октобра заменио ИНО³ града Београда.⁴ Први НО нису бирани на изборима, већ су их постављали виши органи

власти, што је омогућавало да се функција власти централизује у њиховим рукама. На првом заседању првог НО, Нинко Петровић, председник, наводи да у прве две године након ослобођења нису створени услови за спровођење избора.⁵ Народни одбори рејона града Београда⁶ формиран су током месеца новембра 1944. године избором народних одборника у извршне одборе на рејонским конференцијама ЈНОФ-а. Њихов избор потврђен је на VI седници ИОНО града Београда, па је тако формирано четрнаест народноослободилачких одбора рејона. Непосредно након доношења Устава ФНРЈ у коме су народни одбори потврђени као локални органи државне власти, Савезна народна скупштина донела је 25. маја 1946. године први Општи закон о народним одборима. Законом су утврђене надлежности НО, регулисана њихова права и дужности, као и међусобни односи виших и нижих органа власти.⁷ Општи закон из 1949.

- 2 Јован Марјановић, *Србија у Народноослободилачкој борби* (Нолит–Просвета: Београд, 1964), 347.
- 3 Исто, стр. 349–353: ИНО града Београда, на својој оснивачкој седници, одлучио је да преузме обавезу решавања проблема исхране, грева, застакљивања зграда, бриге о деци палих бораца и сиромашних родитеља, оспособљавања улица за кретање, припремање објеката намењених школству, здравству итд.
- 4 Бранко Петрановић, „Народна власт у ослобођеном Београду“ у: ИАБ, *Београд у рашу и револуцији 1941–1945*, (ИАБ: Београд, 1971), 252:
Од свог именовања ИНО града Београда паралелно ради са Командом града, чије су надлежности првих месеци далеко веће. Због ратног стања и близине зоне операција, војна власт има превагу над грађанском; више о улози Команде града као војног органа и органа који имају политичку улогу у наведеној литератури стр. 249–263.

- 5 Оливера Милосављевић, *Раднички савези у Београду 1949–195*. (ИАБ: Београд, 1983), 18–19.
- 6 З. Јовановић, *ИОНО града Београда 1944–1952*, Историјска белешка (ИАБ: Београд, 1974):
ИОНО града Београда био је надлежни орган НО рејона. Формиран је 24. X 1944. године Одлуком Главног народноослободилачког одбора Србије. Први и непосредни задаци овог одбора били су: мобилизација свих снага за што брже и коначно истеривање непријатеља из земље и решавање многобројних, практичних задатака у циљу сређивања и нормализације живота у граду: оправке електричне мреже, водовода, питање грева, отварања школа и здравствених установа; успостављање саобраћаја, образовање народне милиције итд. Након формирања првобитне структуре организационих јединица НО, 25. XII 1944. донета је Одлука о подели ИО на следећа одељења: оште, управно, судско, финансијско, техничко, одељење водовода, одељење за обнову, одељење за саобраћај и осветљење, одељење за здравствено старање, одељење за социјално старање, одељење за трговину, занатство и индустрију, одељење за снабдевање, просветно одељење, одељење за везу са војском, одељење за чистоћу града и возни парк и одељење за радне јединице.
- 7 Јован Ђорђевић, *Наши Народни одбори – локални органи државне власти социјалистичке државе* (Удружење правника НРС: Београд, 1949), 9–10: Као представнички органи власти НО су, у оквиру права и дужности која су им утврђена Уставом и законима, највиши органи државне власти на свом подручју.

године⁸ подразумевао је неке измене Закона из 1946. године којим су потврђене дотадашње и одређене нове обавезе и права НО. Овим законом НО добијају право да самостално доносе свој привредни план и буџет и уводе локалне дажбине којима самостално располажу у складу са прописима управљања општеном имовином локалног значаја и могу је користити и располагати њоме у границама предвиђеним законом. Надлежни орган рејонских НО био је градски НО, чији је управни апарат био организован у одељења, управе и дирекције, а од новембра месеца 1948. године, на основу прописа о реорганизацији управног апарата НО, у повереништва и комисије.⁹

Одлуком ИОНО града Београда од 11. XII 1944. године народни одбори рејона успостављају одсеке: управни, финансијски, за снабдевање, социјално старање, просвету, трговину, одсек унутрашњих послова, стамбени и индустрије и занатства. Доношењем Општег упутства о оснивању повереништава у среским и градским народним одборима, од новембра 1948, одсеци се реорганизују у повереништва.¹⁰

Како су органи НО обављали и административно-оперативне функције у односу на привредне организације које су биле у делокругу локалних органа, при појединим повереништвима формиране су нпр. Дирекција за локалну индустрију, Управа стамбених зграда, Управа за гробља итд.

Надлежност Народних одбора одређује и мења:¹¹

- Закон ФНРЈ
- Закон НР
(Овлашћења НО локалног карактера)
- Закон НР
- Указ Президијума Народне скупштине ФНРЈ
- Указ Президијума Народне скупштине Републике
- Акт Владе ФНРЈ
- Акт Владе републике
- Акт чланова Владе ФНРЈ
- Акт чланова владе Републике
(Овлашћења НО општег карактера)

*Народни одбор VII рејона града Београда формиран је маја месеца 1945. године Одлуком ИОНО града Београда сјајањем шеришорија НО XII (шеришорија рејона Дедиње, Кошутњак и Раковица) XIII и XIV рејона.*¹²

Обухватао је територију која је почињала од обале Саве, железничким насипом, па истим поред оградног зида фабрике *Ваја* до Булевара Војводе Мишића, па истим поред кафане *Мосшар* и Булеваром Војводе Путника до Звезде, од Звезде Топчидерским венцем до Булевара Кнеза Александра Карађорђевића, па затим

Закон утврђује да, НО „руководи привредном, социјалном и културном изградњом свој подручја.“

Савезни и републички органи државне власти и државне управе остварују и могу остваривати задатке из своје надлежности преко НО, односно њихових ИО, а непосредно управљају само оним предузећима и установама којима је указом Президијума одређен општедржавни или републички значај.

8 Исти: Овај Закон потврдио је општу поставку марксистичко-лењинистичке теорије о држави да је административно-територијална подела од великог значаја за организацију државе, а посебно за друштвено и државно уређење социјалистичке државе. Подручје НО је првобитно сфера привредне, социјалне и културне изградње, нарочито сфере организације народне привреде по територијалном основу, а не само простор на коме су државни органи овлашћени да врше власт.

9 Миша Ковачевић, *Развој НО у Београду*, Годишњак музеја града Београда, III (МГБ: Београд, 1965), 523.

10 ИАБ, *Водич ИАБ*, (ИАБ: Београд, 1984), 270–271.

11 Јован Ђорђевић, *Наши Народни одбори – локални органи државне власти социјалистичке државе* (Београд: Удружење правника НРС, 1949), 47.

12 *Службени гласник града Београда*, 4 (Службени гласник НО града Београда: Београд, 1945), 34.

даље до Улице Динка Рањине и Љутице Богдана, од Шумадијске, истом до Улице 18. октобра и до Бањичке, затим Улицу Рашкусве до Каљавог потока, и даље границом према селима Ресник, Кнежевац, Жарково и Остружница све до обале Саве, обухватајући Аду Циганлију до железничког насипа.¹³

Одлуком ИОНО града Београда о образовању народних одбора насеља¹⁴ у оквиру РНО-а на територији VII рејона маја месеца 1945. године формирано је пет народних одбора насеља на Чукарици, Раковици, Сењаку, Кошутњаку и на Дедињу. Ови народни одбори насеља радили су до децембра месеца 1946. године када су укинута Одлуком ИО народног одбора града Београда.¹⁵

Одлуком Президијума Народне скупштине НРС о административно-територијалним променама на подручју града Београда, формиран је НО насеља Раковица са седиштем у Раковици, а у свом саставу обухватао је насеља Раковицу и Кошутњак. Овај НО насеља Раковица непосредно је био подређен Градском НО Београд, а то је значило да је из територије НО VII рејона издвојено насеље Раковица и Кошутњак.¹⁶

Изградњом Београда у привредни, политички и културни центар наше социјалистичке домовине, наш град се развијао после ослобођења у знаку сталног напретка. Због тога су се пред народне власти

постављала, поред проблема изградње Београда, још и питања уређивања њиховог унутрашњег живота.¹⁷ Низ прописа, донесених у периоду 1947–1949. године, ближе је одредио надлежност НО и уредио функционисање државних органа и служби.

Решењем ИОНО града Београда од 19. маја 1949. године, НО VII рејона преузео је до даљњег одлуке и послове који су се односили на разрез свих врста пореза, пореско књиговодство, организацију и контролу наплате од новоформираних НО насеља Железник, Раковица и Жарково док се они нису осамосталили и конституисали.¹⁸

Одлуком Президијума Народне скупштине НРС о административно-територијалним променама на подручју града Београда, априла 1950. године из Среског народног одбора Среза београдског издвојен је Месни народни одбор Жарково који је потпао под територијалну надлежност НО града Београда и тако постао директно повезан са НО VII рејона.¹⁹

Децентрализација спроведена у Београду у току 1950. подразумевала је укидање постојећих министарстава (у савезним), односно повереништава (у локалним) оквирима, и њихова замена новоформираним саветима; разграничење надлежности виших и нижих органа власти (између градских и рејонских НО); смањење броја службеника; напуштање праксе концентрисања државних, привредних и партијских функција у једном субјекту.²⁰

Развој привреде града условио је маја 1951. године и измене у управном апарату ИОНО града Београда.

13 ИАБ, *Водич ИАБ* (ИАБ: Београд, 1984), 289.

14 ИАБ, *Закључци Извршног Народноослободилачког Одбора града Београда од 26. X 1944 – 29. XI 1945.* (ИАБ: Београд, 1979), 318–319.

На XXVII седници ИНО града београда од 30. V 1945. одлучено је да се у оквиру територије НО рејона образују НО насеља састављених од 3 до 7 одборника. НО VII рејона дозвољено је оснивање шест НО насеља.

15 Службени гласник града Београда, 4 (*Службени гласник града Београда НО града Београда*: Београд, 1945), 36.

16 Службени гласник НРС (*Службени гласник НРС*: Београд, 1949), 133.

17 Народни одбор града Београда, *Збирка одлука НО града Београда 1947–1949.* (НО града Београда: Београд, 1949), 5–6.

18 ИАБ, *Водич ИАБ*, НО VII рејона (ИАБ: Београд, 1984), 290.

19 Исто, 290.

20 Оливера Милосављевић, *Раднички савети у Београду 1949–1953.* (ИАБ: Београд, 1983), 70–71.

Наставак процеса децентрализације управног и привредног апарата претпостављао је одвајање привреде од управних органа и решење односа између града и рејона.

Ове измене повукле су са собом и промене у извршним одборима народних одбора рејона у неколико наредних месеци. Укинута су поједина повереништва – повереништво за трговину, угоститељство, комуналних послова, а сродна повереништва спојена су у савете.

Карактеристику ове реорганизације чине и сужавања надлежности рејонских народних одбора као целине, а тиме и надлежности његових извршних органа – Извршног одбора, па и отклањање притиска управних органа НО на локалну привреду, која постаје брига радничког савета и управних одбора. „Наши нови закони о народним одборима полазе од основне претпоставке да се доследно и до краја ликвидира државна имовина над предузећима и престане непосредно административно руковођење. Народни одбори налазе се сада у целини у сталном заседању, и на својим седницама доносе опште прописе и претресају питања од већег интереса за грађане. Установа Зборовна бирача добила је Законом о народним одборима и Законом о избору и опозиву народног одборника шире могућности него до сада; да се примењује као демократски облик учешћа бирача у раду народне власти. Сложеност друштвено-политичких односа у нашем граду, развијена привредна, комунална и културна проблематика и основне тенденције нашег развитка да што шире масе учествују у органима самоуправе – условили су садашњу организацију.“²¹

21 Градски одбор Народног фронта Србије, *Нови закони и реорганизација народних одбора*, (Градски одбор Народног фронта Србије: Београд, 1952), 9–11.

Управо ова започета реорганизација у руковођењу привредом и децентрализација власти донела је нове територијалне промене у Београду.

Одлуком о подели подручја града Београда на општине, крајем маја 1952. године, укинута су народни одбори рејона. Уместо њих формирано је 19 општина на ужем и 6 на ширем подручју града. НО општина требало је да постану органи ближи народу са непосреднијим утицајем народа на рад власти.²²

Народни одбор VII рејона града Београда укинута је одлуком ИОНО града Београда крајем маја 1952. године.

Престао је са радом одржавањем I седнице НО општина Топчидерско брдо и Чукарица.²³

Грађа Народног одбора VII рејона града Београда преузета је од Одељења за општу управу Скупштине општине Савски венац, Улица Кнеза Милоша бр. 69, 22. 11. 1974. године (ул. инв. бр. 1051).

Унутрашња организација ствараоца фонда

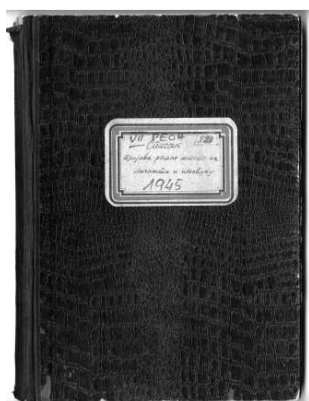
Народни одбор VII рејона града Београда формиран је маја месеца 1945. године. Народни одбор VII рејона града Београда по оснивању преузима унутрашњу организацију НО рејона од којих је

22 Оливера Милосављевић, *Раднички савети у Београду 1949–1953*, Београд, 1983, стр. 72–73.

23 ИАБ, *Водич ИАБ* (ИАБ: Београд, 1984), 290: Стварање НО општина на подручју града било је од великог значаја за развитак локалне самоуправе у Београду. Општине су од ИОНО града преузеле обиле административних функција, све послове социјалног старања, решавање станбених питања, проблеме стицања обавезног основног образовања, извесне комуналне службе, спровођење привредних иницијатива итд. Више о томе у: ГО ССРН Београда, *Материјали о проблемима и развоју Београда* (ГО ССРН Београда, Београд, 1957).

настао. Организациону структуру чинили су следећи одсеци: унутрашњих послова, обнове, финансија, снабдевања, социјалног старања, просвете, трговине, индустрије и занатства, станбени, грађевински и комунални.

У састав новоформираног одбора улази и комисија за утврђивање ратних злочина, а половином 1945. године установљена је и комисија за процену ратне штете.²⁴

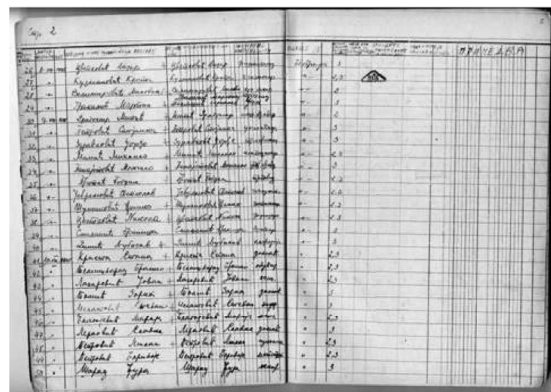

ИЛБ-48-6-2-161

Извршни орган Народног одбора био је Извршни одбор, који су чинили председник, потпредседник, секретар и чланови.

Извршни одбор обавља све послове и задатке из своје надлежности, а седнице сазива председник најмање једном у десет дана.

24 Комисија за ратну штету организована је на нивоу НО, састојала се од председника и два члана које је одређивао НО. На ширем подручју штету су утврђивале Државна, Земаљска и Среска комисија, опет у складу са одредбама Правилника који је утврдило Председништво Министарског савета средином 1945. године.

ИЛБ-48-6-2-161

Председник и секретар заједнички прате целокупан рад ИО, усклађују рад повереништава и осталих органа, старају се о правилном обављању послова. Они надзиру све акције које организује и спроводи ИО.

ИО припрема материјал и за рад НО на заседању, израђује и доноси предлоге одлука, упутства, решења и других закључака по свим питањима из надлежности рејонског НО. Извештај о раду ИО, који се сваких шест месеци подноси НО, саставља се на основу извештаја чланова ИО и након њиховог разматрања на седници ИО.²⁵

Сам ИО биран је од стране НО на основу кандидатских листа, а НО могао је у свако доба разрешити чланове дужности или распустити цео ИО.

25 ИАБ, НО VII рејона града Београда 1945–1952. (у даљем тексту 48), Пословник ИОНО града Београда од 10. X 1949, чл. 1–18.

ИО је био дужан да предлог дневног реда за седнице НО поднесе НО уз могућност сваког одборника да сугерише измене дневног реда.²⁶

Општа начела о задацима, надлежностима и раду НО, била су утврђена Уставом ФНРЈ из 1946. године, а ближе одређена Општим законом о народним одборима, док су посебне надлежности народних одбора у појединим пословима биле утврђене правним прописима.²⁷

НО су се бирали на три године, а као правно лице представљали су их извршни одбори преко председника и секретара.

Задаци народних одбора, односно рејонских народних одбора, били су: „подстицање и организовање непосредног учествовања народних маса у државној управи; спровођење националне политике и политике савеза радног народа; помоћ радном народу у удруживању и организовању ради одбране од привредне експлоатације, као и заштита лица у најамном радном односу, спровођење братства и јединства; обнова и изградња земље; спровођење аграрне реформе; брига о култури, здрављу, физичком васпитању; чувању народне имо-

вине; надзор над установама и организацијама; равноправност полова; одвајање цркве од државе; старање о војној обавези грађана; подношење предлога вишим органима; поштовање закона и прописа“ и сл.

Надлежност рејонских народних одбора огледала се у доношењу својих планова, планова предузећа и установа са своје територије, развијању трговине, индустрије и занатства, бризи за здравље и социјално старање, развоју просвете и културе, доношењу буџета, контроли финансијског пословања, одржавању јавног реда, обезбеђењу правне примене прописа, закона и политике виших државних органа, вођењу администрације, избору судија, изборима у рејону.

Народни одбори доносе из своје надлежности на основу закона и других прописа одлуке, наредбе, упутства и решења која се објављују са потписом председника и секретара извршног одбора у листовима и на други уобичајени начин.

У складу са организационим променама извршеним 1949. године, ИОНО VII рејона на основу Закона о народним одборима, донео је одлуку да сви одсеци промене називе у повереништва:

- повереништво трговине и снабдевања
- повереништво индустрије и занатства
- повереништво финансија
- повереништво комуналних послова
- повереништво грађевина
- повереништво рада
- повереништво за станове
- повереништво народног здравља и социјалне политике²⁸
- повереништво просвете

26 ИАБ, 48, Пословник за заседање НО VII рејона града Београда од 21. V 1947, чл. 11–15.

27 Службени лист ФНРЈ, 10 (Службени лист ФНРЈ: Београд 1946), 89; Исто, 43, 482–485.

Према овом закону НО не могу пренети на своје извршне и управне органе следеће послове:

избор и разрешење чланова извршног одбора (ИО), распуштање нижих НО и ИО, расправљање о извештајима свог ИО, доношење буџета и привредног плана, доношење решења о закључивању зајмова, доношење решења о оснивању предузећа и установа, доношење статута НО, пословника за своју скупштину, доношење одлуке о реизбору одборника, избор дисциплинског суда за службенике, доношење одлука, поништавање, укидање и мењање одлука нижих НО, избор и разрешење судија и судија поротника, установљење месних дајбина и сл.

28 ИАБ, 48, ИО, Организациона структура НО VII рејона од 7. VIII 1950. године.

- контролна комисија
- планска комисија²⁹

У сваком руководству налазио се по један члан Извршног одбора. Они су одговарали Извршном одбору за свој рад, а могли су оснивати управе, одељења, одсеке, реферате, инспекције, планске групе и савете грађана.

„У циљу даљег развијања и јачања облика непосредног учешћа народних маса у локалној управи и што успешнијег извршавања локалних и општих задатака органа народне управе“ НО VII рејона оснива савете при повереништвима: за трговину и снабдевање, индустрију и занатство, комуналне послове, рада, просвету и културу, народно здравље и социјално старање.

Савети грађана су колективна тела која непосредно учествују у раду органа државне управе и могу учествовати саветодавно по свим питањима. Седнице савета грађана сазива председник, одржавају се према указаној потреби и најмање једном месечно.

ИОНО прати рад савета и може незаконите одлуке које савет донесе на својим седницама изменити или укинути.³⁰

Састављене су и комисије, за припремање одлука, наредби, упутстава, решења и предлога, а могу бити сталне и повремене.³¹

Сталне комисије биле су:

– верификациона комисија

(испитује одборничка пуномоћја, сва изборна акта и све жалбе против избора и о томе подноси извештај НО)³²

– мандатна комисија

(за питања у вези са мандатом као и доношењем извештаја о питањима права одборника на имунитет)

– комисија за привредни план и финансије

(за проучавање привредног плана, буџета, предлога о зајмовима као и решавање свих питања из области финансија о којима одлучује НО)

– комисија за одлуке

(за припремање нацрта одлука и решења која доноси НО)

– комисија за жалбе и молбе

(учествује у управном поступку и одлучује о правима грађана у складу са надлежностима НО)

– комисија за народне судије и судије-порошнике

(предлаже судије на својој територији)³³

Организоване су и привремене комисије по потреби, као изборна, а касније су уведене и комисија за снабдевање, за бригу о деци, дисциплинска, за летовање, за чистоћу и уређење.³⁴

У периоду између 1945. и 1946. године деловала је Среска комисија за ратну штету, са задатком да евидентира штету причињену на имовини, али и нестала лица и страдале током рата (1941–1944). Врховни орган била је Државна комисија за ратну штету, а на нивоу сваке федералне јединице Земаљска комисија за ратну штету која је

29 ИАБ, 48, Записник са XXIII седнице ИОНО VII рејона од 6. V 1949, тачка 6.

30 ИАБ, 48, Одлука о оснивању Савета грађана од 15. IX 1950, чл. 1–2, 8–9.

31 Списи наведених комисија налазе се међу списима Повереништва општих послова.

32 ИАБ, 48, Пословник за заседање НО VII рејона града Београда од 21. V 1947, чл. 3.

33 ИАБ, 48, Пословник за заседање НО VII рејона града Београда од 21. V 1947, чл. 31, став 1–5.

34 ИАБ, 48, Списак комисија НО VII рејона од 7. III 1950.

прикупљала податке, извршавала проверу и процену пријављене штете у федералној јединици, а своје задатке вршила је преко Среске комисије за ратну штету.³⁵ Среска комисија за ратну штету НО VII рејона садржи 8.953 пријаве ратне штете начињене на имовини и 1.118 пријава несталих и настрадалих лица. Уз пријаве ратне штете, постоји и Збирни попис ратне штете у виду статистике несталих и настрадалих лица, повреде здравља и тела и штете начињене на имовини.

Како смо претходно поменули, Одлуком о подели подручја града Београда на општине, крајем маја 1952. године, укинута су народни одбори рејона.

На територији НО VII рејона града Београда формирају се НО општина Топчидерско брдо и Чукарица.

Сређивање списка НО VII рејона града Београда (1945–1952)

Пре него је рад на грађи фонда НО VII рејона започет, потребно је било извршити преглед грађе целог фонда.

Након тога, неопходно је било извршити разграничење са грађом МНО Железник (1945–1952) и МНО Кнежевац (1945–1952), НО III рејона града Београда (1945–1952) као и НОО Топчидерско брдо (1952–1956) и НОО Раковица (1952–1956).

Списи, за које је утврђено да припадају грађи НО VII рејона, су затим класификовани и разврстани према организационим јединицама: Извршни одбор и Повереништво општих послова НО VII

рејона (уједно су извршени сви неопходни технички послови).

Списи Извршног одбора разврстани су хронолошки према датуму настанка; списи Повереништва општих послова, хронолошки, према деловодним бројевима централног деловодника.

Тако класификована грађа одложена је у кутије, израђен је спољни опис сваке инвентарне јединице, које су пописане.

Регистраторско пословање ствараоца фонда је централизовано, постоје деловодни протоколи Повереништва општих послова (1945–1952) али и деловодни протоколи осталих повереништава који нису усаглашени са деловодним бројевима списка. Стога су, приликом сређивања грађе овог фонда, коришћене књиге Повереништва општих послова (1945–1952).

Електронска обрада списка НО VII рејона града Београда (1945–1952)

Електронска обрада фонда урађена је у складу са ISAD(G) стандардом. Приликом приступања обради списка фонда, унесени су основни подаци о историјату ствараоца фонда и садржају грађе: ниво – фонд.

³⁵ „Правилник о пријављивању и утврђивању ратне штете“, чл. 25–27, *Службени лист ФНРЈ*, 4, (ФНРЈ): Београд, 1945).

PREGLED FONDA

48. NARODNI ODBOR VII REJONA GRADA BEOGRADA

- BEOGRAD

1 - 8 od 8			
Signatura	Naslov	Nivo	Sadržaj
IAB-48	NARODNI ODBOR VII REJONA GRADA BEOGRADA - BEOGRAD	FOND	Građa: 1944-1952, 161 knjiga i 75 fascikli spisa. Knjige 1944-1952: - Registri 1945-1952. 11 knj. - Del. protokoli 1945-1952. 44 knj. - Registri Povereništva stanova 1949-195...
▶ IAB-48-1	ИЗВРШНИ ОДБОР НО VII РЕЈОНА 1945- 1952.	POTFOND	
▶ IAB-48-2	ПОВЕРЕНИШТВО ОПШТИХ ПОСЛОВА 1945-1952.	POTFOND	
▶ IAB-48-3	ПОВЕРЕНИШТВО ЗА СТАНОВЕ 1947-1952.	POTFOND	
▶ IAB-48-4	ПОВЕРЕНИШТВО ТРГОВИНЕ И СНАБДЕВАЊА 1947- 1950.	POTFOND	
▶ IAB-48-5	ПОВЕРЕНИШТВО СОЦИЈАЛНОГ СТАРАЊА 1951.	POTFOND	
▶ IAB-48-6	ПОВЕРЕНИШТВО ЗА ФИНАНСИЈЕ	POTFOND	
▶ IAB-48-7	ПОВЕРЕНИШТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА 1945- 1952.	POTFOND	
▶ IAB-48-8	ПОВЕРЕНИШТВО ИНДУСТРИЈЕ И ЗАНАТСТВА 1951.	POTFOND	

шема бр. 1

Списи НО VII рејона обрађени су, најпре, на нивоу сваке организационе јединице фонда-повереништва, ниво описа – потфонд.

У оквиру потфонда, на нивоу групе и подгрупе, описане су организационе јединице од којих су се састојала повереништва: одсеци и савети.

PREGLED FONDA						
48. NARODNI ODBOR VII REJONA GRADA BEOGRADA - BEOGRAD						
		1 - 20 od 384	Na kraj	Sledećih 100	Sledećih 50	Sledećih 20
Signatura	Naslov	Nivo		Sadržaj		
◀ IAB-48-5	ПОВЕРЕНИШТВО СОЦИЈАЛНОГ СТАРАЊА 1951.	POTFOND				
▶ IAB-48-5-1	САВЕТ ЗА РАДНЕ ОДНОСЕ, НАРОДНО ЗДРАВЉЕ И СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ 1951.	POTGRUPA				

шема бр. 2

Списи које је издавала администрација ових организационих јединица, обрађени су на нивоу предмета, а у оквиру тога на нивоу документа.³⁶

Обрада списа на нивоу документа је у току, стога и сигнирање истих.

PREGLED FONDA					
48. NARODNI ODBOR VII REJONA GRADA BEOGRADA - BEOGRAD					
		1 - 1 od 1			
Signatura	Naslov	Nivo		Sadržaj	
◀ IAB-48-8	ПОВЕРЕНИШТВО ИНДУСТРИЈЕ И ЗАНАТСТВА 1951.	POTFOND			
▶ IAB-48-8-171	РЕГИСТРАЦИЈА И ОДЈАВА РАДЊИ 1951.	PREDMET			

³⁶ Електронска база ИАБ Јанус подразумева следеће јединице описа: фонд, потфонд, групу, подгрупу, инвентарну јединицу, предмет и документ.

шема бр. 3

Извори:

Историјски архив Београда (ИАБ). *Народни одбор VII рејона града Београда 1945–1952* (48).

Литература:

Градски одбор Народног фронта Србије, *Нови закони и реорганизација народних одбора*. Београд, Градски одбор Народног фронта Србије: 1952.

Ђорђевић, Јован. *Наши Народни одбори – локални органи државне власти социјалистичке државе*. Београд, Удружење правника НРС: 1949.

ИАБ. *Водич ИАБ*. Београд, ИАБ: 1984.

ИАБ. *Зайисници Извршној Народноослободилачкој Одбора града Београда од 26. X 1944 – 29. XI 1945*. Београд, ИАБ: 1979.

Јовановић, З. *ИОНО града Београда 1944–1952*. Историјска белешка. Београд, ИАБ: 1974.

Ковачевић, Миша. „Развој НО у Београду“. *Годишњак музеја града Београда*, III (1965).

Марјановић, Јован. *Србија у Народноослободилачкој борби*. Београд, Нолит–Просвета: 1964.

Милосављевић, Оливера. *Раднички савези у Београду 1949–1953*. Београд, ИАБ: 1983.

Народни одбор града Београда. *Збирка одлука НО града Београда 1947–1949*. Београд, НО града Београда: 1949.

Петрановић, Бранко. „Народна власт у ослобођеном Београду“ у: *Београд у рату и револуцији 1941–1945*. Београд, ИАБ: 1971.

Службени гласник града Београда, 4. Београд, Службени гласник НО града Београда: 1945.

Службени гласник НРС. Београд, Службени гласник НРС: 1949.

Хржењак, Јурај. „Од народних одбора до самоуправног политичког система“ у: *Педесет година социјалистичке Југославије*. Београд, Рад: 1975.

Irena Kolaj
Dragana Mitrašinić
History Archive of Belgrade

People's Committee of the 7th Region of the City of Belgrade

Abstract

People's committees of the City of Belgrade are full of data on the development of the state administration on the city's territory in the first post-war years. The general principles, tasks and responsibilities of the regional people's committees reflect the development of the organizational structure of the city organs and services. As representative organs of the people's self-government, they were of great importance in the realization of the state decisions in all the fields of social activities.

Keywords: People's committee of the 7th Region of the City of Belgrade, agency, law